

sygn. akt VII Pa 61/17

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 26 czerwca 2017 r.

Sąd Okręgowy Warszawa-Praga w Warszawie VII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych
w składzie:

Przewodniczący: SSO Marcin Graczyk (spr.)

Sędziowie: SO Zbigniew Szczuka

SO Anna Kozłowska-Czabańska

Protokolant: st.sekr.sądowy Monika Olszewska

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 26 czerwca 2017 r. w Warszawie

sprawy z powództwa T. S.

przeciwko A. K., B. M.

o odsetki

na skutek apelacji wniesionej przez powoda

od wyroku Sądu Rejonowego dla Warszawy Pragi-Północ w Warszawie VI Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych z dnia 10 listopada 2016 r., sygn. VI P 278/16

1. zmienia zaskarżony wyrok w pkt 1 w ten sposób, że zasądza solidarnie od A. K. i B. M. na rzecz T. S. kwotę 1120,17 zł (jeden tysiąc sto dwadzieścia złotych siedemnaście groszy) wraz z odsetkami ustawowymi od dnia 3 czerwca 2016 roku do dnia zapłaty,
2. zmienia zaskarżony wyrok w pkt 2 w ten sposób, że zasądza solidarnie od A. K. i B. M. na rzecz T. S. kwotę 270 zł (dwieście siedemdziesiąt złotych) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego,
3. zasądza solidarnie od A. K. i B. M. na rzecz T. S. kwotę 135 zł (sto trzydzieści pięć złotych) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego za instancję odwoławczą.

SSO Anna Kozłowska-Czabańska SSO Marcin Graczyk SSO Zbigniew Szczuka

Sygn. akt VII Pa 61/17

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 10 listopada 2016 r. Sąd Rejonowy dla Warszawy Pragi-Północ w Warszawie, VI Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych po rozpoznaniu sprawy z powództwa T. S. przeciwko A. K., B. M. o odsetki, w pkt. 1 oddalił powództwo, natomiast w pkt. 2 zasądził od powoda T. S. solidarnie na rzecz pozwanych A. K. i B. M. kwotę 270,00 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

Podstawę rozstrzygnięcia stanowiły następujące ustalenia i rozważania Sądu Rejonowego:

Powód T. S. pozwem z dnia 1 czerwca 2016 r. (data nadania w placówce pocztowej) wniósł o zasądzenie solidarnie od pozwanych A. K. i B. M. kwoty w wysokości 1.120,17 zł wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty, a ponadto o zasądzenie kosztów procesu według norm przepisanych.

W uzasadnieniu pozwu podniósł, że prawomocnym wyrokiem z dnia 20 października 2015 r. wydanym w sprawie o sygn. akt VI P 606/14 Sąd Rejonowy dla Warszawy Pragi-Północ w Warszawie zasądził od pozwanych solidarnie na jego rzecz roszczenia wynikające z zakończenia stosunku pracy, tj. kwotę w wysokości 436,12 zł z tytułu ekwiwalentu za niewykorzystany urlop wypoczynkowy oraz kwotę w wysokości 57.267,76 zł z tytułu kary umownej przewidzianej w porozumieniu z dnia 5 maja 2014 r. o rozwiązaniu umowy o pracę za porozumieniem stron. Stwierdził, że w powyższym wyroku Sąd nie rozstrzygnął o roszczeniu powoda w zakresie należności ubocznych, tj. odsetek ustawowych za opóźnienie od kwot zasądzonych w ww. orzeczeniu, pomimo zgłoszenia tego roszczenia w pozwie. Wobec braku rozstrzygnięcia w tym zakresie roszczenie o odsetki nie jest objęte powagą rzeczy osądzonej. Mając powyższe na uwadze powód wskazał, że domaga się zapłaty następujących należności: 596,31 zł stanowiących sumę skapitalizowanych odsetek ustawowych od nieterminowego uregulowania należności pieniężnych od kwoty 436,12 zł z tytułu ekwiwalentu za niewykorzystany urlop wypoczynkowy, naliczonych za okres od dnia 25 maja 2014 r. do dnia 19 października 2015 r., tj. do dnia poprzedzającego wydanie prawomocnego wyroku uwzględniającego powództwo w zakresie należności głównej oraz kwoty w wysokości 523,86 zł stanowiących sumę skapitalizowanych odsetek ustawowych od nieterminowego uregulowania należności pieniężnych od kwoty 57.267,76 zł z tytułu kary umownej przewidzianej w § 5 porozumienia o rozwiązaniu umowy o pracę z dnia 5 maja 2014 r. Wezwanie do zapłaty nastąpiło wraz z wytoczeniem powództwa w sprawie o sygn. akt VI P 606/14, tj. 13 października 2014 r. Powód domagał się zatem odsetek ustawowych od dnia 13 października 2014 r. do dnia 19 października 2015 r. Powód wskazał także, że domaganie się odsetek ustawowych od skapitalizowanych zaległych odsetek wynika z art. 482 § 1 k.c.

Nakazem zapłaty z dnia 20 czerwca 2016 r. Sąd nakazał, aby pozwani A. K. oraz B. M. zapłacili solidarnie na rzecz powoda T. S. kwotę 1.120,17 zł z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 1 czerwca 2016 r. do dnia zapłaty.

Pozwani w sprzeciwie od nakazu zapłaty zaskarżyli nakaz w całości, wnosząc o oddalenie powództwa w całości. Pozwani zarzucili, że z dokumentów załączonych do pozwu wynika, że dochodzone w niniejszym postępowaniu świadczenie jest tożsame z dochodzonym w sprawie o sygn. akt VI P 606/14, zakończonej prawomocnym wyrokiem z dnia 20 października 2015 r. Sąd orzekający w wyroku z dnia 20 października 2015 r. nie przychylił się do żądania powoda, albowiem nie zasądził odsetek zgodnie z żądaniem wyrażonym w pismach procesowych składanych w toku postępowania. Pomimo wydania przez Sąd orzekający wyroku nie uwzględniającego powyżej wskazanego żądania, powód nie zaskarżył orzeczenia, akceptując stanowisko Sądu orzekającego, wskutek czego wyrok uzyskał prawomocność. Podnieśli, iż skutkiem uzyskania prawomocności przez wskazane orzeczenie jest wykluczenie ponownego wytoczenia powództwa pomiędzy tymi samymi stronami opartego na tej samej podstawie faktycznej i prawnej.

Pismem z dnia 31 sierpnia 2015 r. powód zmienił żądanie, cofając też pozew ponad żądanie zasądzenia solidarnie od pozwanych A. K. i B. M. kwoty 9.998,88 zł, na którą składały się należności 5.762,76 zł z tytułu kary umownej przewidzianej w § 5 porozumienia o rozwiązaniu umowy o pracę z dnia 5 maja 2014 r. wraz z odsetkami ustawowymi od dnia 25 maja 2014 r. do dnia zapłaty oraz 4.236,12 zł z tytułu ekwiwalentu za urlop wypoczynkowy za rok 2013 i 2014 wraz z odsetkami ustawowymi od dnia 25 maja 2014 r. do dnia zapłaty.

Prawomocnym wyrokiem z dnia 20 października 2015 r., sygn. akt VI P 606/14, Sąd Rejonowy dla Warszawy Pragi-Północ w Warszawie w pkt. 1 zasądził na rzecz powoda T. S. od pozwanych A. K. oraz B. M. solidarnie następujące kwoty: tytułem ekwiwalentu za urlop wypoczynkowy za 2013 r. i 2014 r. 4.236,12 zł wraz z odsetkami w wysokości ustawowej z uwzględnieniem ustawowej zmiany ich wysokości od dnia do dnia oraz tytułem kary umownej 5.762,76 zł wraz z odsetkami ustawowymi od dnia 2014 r. do dnia zapłaty. W pkt. 2 wyroku Sąd w zakresie kwoty 849,32 zł postępowanie umorzył. W pkt. 3 zasądził od pozwanych solidarnie na rzecz powoda kwotę 917 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego. W pkt. 4 zasądził od pozwanych na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego dla

Warszawy Pragi-Północ w Warszawie kwotę 500 zł tytułem opłaty od pozwu, od której powód był zwolniony, a w pkt. 5 wyrokowi w pkt. 1 pierwszym nadał rygor natychmiastowej wykonalności do wysokości 2.100,00 zł.

Powyższy stan faktyczny Sąd Rejonowy ustalił na podstawie wyżej wskazanych dokumentów zgromadzonych w aktach sądowych w zakresie opisanym wyżej z przywołaniem odpowiednich kart akt sprawy. Sąd I instancji zaznaczył, że treść dokumentów stanowiących podstawę ustalenia stanu faktycznego, nie była kwestionowana przez żadną ze stron, natomiast spór pomiędzy stronami sprowadzał się wyłącznie do kwestii prawnych.

Na podstawie dokonanych ustaleń faktycznych, Sąd Rejonowy doszedł do wniosku, że powództwo T. S. nie zasługuje na uwzględnienie. W pierwszej kolejności, Sąd Rejonowy zważył, że rozstrzygnięcie niniejszej sprawy sprowadzało się do oceny, co było przedmiotem rozpoznania w postępowaniu toczącym się pod sygn. akt VI P 606/14, a także w jakim zakresie Sąd Rejonowy wyrokował w tym przedmiocie. Sąd I instancji miał na uwadze, że zgodnie z art. 366 k.p.c. wyrok prawomocny ma powagę rzeczy osądzonej tylko, co do tego, co w związku z podstawą sporu stanowiło przedmiot rozstrzygnięcia, a ponadto tylko między tymi samymi stronami. Powaga rzeczy osądzonej polega na niedopuszczalności ponownego rozpoznania i rozstrzygnięcia sprawy, która została już prawomocnie osądzona. W konsekwencji ponowny pozew w sprawie objętej powagą rzeczy osądzonej podlega odrzuceniu (art. 199 § 1 pkt 2 k.p.c.). Res iudicata odnosi się tylko do tych orzeczeń, które „osądzają” sprawę, a więc merytorycznych orzeczeń rozstrzygających sporny między stronami występującymi w określonych rolach procesowych stosunek prawny w oparciu o określoną podstawę faktyczną i prawną. Przedmiotowe granice powagi rzeczy osądzonej wyznacza przedmiot rozstrzygnięcia sądu w związku z podstawą tego rozstrzygnięcia.

Sąd Rejonowy zważył, że zgodnie z ugruntowanym w orzecznictwie Sądu Najwyższego poglądem, tożsamość przedmiotu uprzedniego orzeczenia oraz kolejnego powództwa, wykluczająca możliwość jego merytorycznej oceny i uzasadniająca odrzucenie pozwu, zachodzi w przypadku jednakowej podstawy faktycznej i prawnej rozstrzygnięcia zapadłego wcześniej pomiędzy tymi samymi stronami oraz ponownego żądania powoda, przy czym przesłanki te muszą wystąpić kumulatywnie. Zgodnie z art. 365 § 1 i art. 366 k.p.c., powaga rzeczy osądzonej zachodzi wówczas, gdy wydane zostało prawomocne orzeczenie, którego skutkiem staje się wykluczenie ponownego wniesienia pomiędzy tymi samymi stronami (także przy ich ewentualnej odmiennej roli procesowej w nowej sprawie) powództwa opartego na tej samej podstawie faktycznej i prawnej. Rozwiązanie to umożliwia stabilizację wydanych orzeczeń sądowych, stanowiąc równocześnie jedną z gwarancji konstytucyjnego prawa do sądu. Sąd I instancji podkreślił, że w sprawie toczącej się pod sygn. akt VI P 606/14 T. S. dochodził zasądzenia dochodzonych kwot z tytułu kary umownej oraz z tytułu ekwiwalentu za urlop wypoczynkowy za rok 2013 i 2014 wraz odsetkami ustawowymi. Tożsamość stron postępowania była oczywista. Podstawa sporu w zakresie dochodzonych odsetek była również taka sama. Odnosząc się natomiast do rozstrzygnięcia Sądu w wyroku z dnia z dnia 20 października 2015 r. Sąd Rejonowy dostrzegł, że we wskazanym powyżej orzeczeniu nie nastąpiło oddalenie powództwa w jakimkolwiek zakresie. Natomiast zasądzono na rzecz powoda solidarnie kwotę w wysokości 4.236,12 zł tytułem ekwiwalentu za urlop wypoczynkowy za 2013 r. i 2014 r. wraz z odsetkami w wysokości ustawowej z uwzględnieniem ustawowej zmiany ich wysokości od dnia do dnia oraz kwotę 5.762,76 zł tytułem kary umownej wraz z odsetkami ustawowymi od dnia 2014 r. do dnia zapłaty. Wskazane orzeczenie niewątpliwie jest niepełne, co do rozstrzygnięcia o odsetkach. Sąd I instancji wziął jednak pod uwagę, że powód nie wykorzystał takich instytucji, jak instytucja sprostowania wyroku (art. 350 k.p.c.), służąca przywróceniu rzeczywistej woli składu orzekającego np. poprzez wykreślenie omyłkowo zamieszczonego fragmentu, uzupełnienia wyroku (art. 351 k.p.c.), realizującej zasadę orzekania w wyroku o całości żądania, czy w szczególności wykładni wyroku (art. 352 k.p.c.), zmierzającej do wyjaśnienia treści wyroku. Nie było więc możliwe w niniejszym postępowaniu jednoznacznie stwierdzenie, czy wyrokiem objęto również odsetki od dochodzonych roszczeń i w jakiej wysokości (co skutkowałoby odrzuceniem pozwu), czego konsekwencją – w ocenie Sądu orzekającego w niniejszym składzie – musiało być oddalenie powództwa, jako że zasadność roszczenia nie została wykazana przez stronę powodową.

O kosztach procesu Sąd Rejonowy orzekł zgodnie z ogólną zasadą odpowiedzialności za wynik sprawy, zasądzając na rzecz strony pozwanej koszty zastępstwa procesowego przez profesjonalnego pełnomocnika (art. 98 § 1 i 3 k.p.c. w zw. z art. 99 k.p.c.). Sąd I instancji zasądził na rzecz pozwanych kwotę 270,00 zł, ustaloną w oparciu o § 9 ust. 1 pkt. 2 w zw. z § 2 pkt. 2 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie

opłat za czynności radców prawnych w stawce obowiązującej w chwili wniesienia pozwu. Podniósł, iż zgodnie z rozporządzeniem Ministra Sprawiedliwości z dnia 3 października 2016 r. zmieniającym rozporządzenie w sprawie opłat za czynności radców prawnych – jego § 2 – do spraw wszczętych i niezakończonych przed dniem wejścia w życie rozporządzenia stosuje się przepisy dotychczasowe do czasu zakończenia postępowania w danej instancji.

Apelację od powyższego orzeczenia wniosła strona powodowa, zaskarżając powyższy wyrok w całości, zarzucając mu naruszenie:

I. przepisów prawa materialnego, tj.

- art. 455 k.c. i art. 481 § 1 i 2 k.c. w zw. z art. 300 k.p. wobec niezastosowania tego przepisu w celu uwzględnienia roszczenia o zapłatę skapitalizowanych odsetek za opóźnienia w zapłacie należności zasądzonych co do należności głównej w wyroku z dnia 20 października 2016 r. Sądu Rejonowego dla Warszawy Pragi-Północ w Warszawie w sprawie o sygn. akt VI P 606/14;

- art. 482 § 1 k.c. w zw. z art. 300 k.p. wobec niezastosowania tych przepisów dla oceny zasadności roszczenia powoda o zapłatę odsetek od skapitalizowanych odsetek wyliczonych zgodnie z art. 481 k.c.;

II. przepisów postępowania, tj.

- art. 316 § 1 k.p.c., art. 328 § 2 k.p.c. i art. 233 § 1 k.p.c. poprzez pominięcie w uzasadnieniu omówienia wszechstronnej oceny materiału wraz z wyjaśnieniem podstawy prawnej wyroku w zakresie oddalenia powództwa, w szczególności wobec niedokonania oceny w uzasadnieniu wyroku co do objęcia sentencją wyroku z dnia 20 października 2016 r. Sądu Rejonowego dla Warszawy Pragi-Północ w Warszawie w sprawie o sygn. akt VI P 606/14 roszczenia o odsetki;

- art. 351 k.p.c. w zw. z art. 233 § 1 k.p.c. poprzez uznanie, iż nieskorzystanie z wniosku o uzupełnienie wyroku wywiera skutek materialnoprawny w zakresie roszczenia nie objętego wyrokiem;

- art. 328 § 2 k.p.c. i art. 233 § 1 k.p.c. oraz art. 366 k.p.c., poprzez nie wyprowadzenie z prawidłowo ustalonego materiału dowodowego wniosków z niego wynikających i nie ustalenie, że w zakresie roszczenia powoda o odsetki - będącego przedmiotem niniejszego sporu - nie zostało wydane rozstrzygnięcie w sprawie o sygn. akt VI P 606/14, tym samym, że w powyższym zakresie nie występuje powaga rzeczy osądzonej.

Konkludując powód wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku i uwzględnienie powództwa w całości, tj. zasądzenie solidarne od pozwanych A. K. i B. M. na swoją rzecz kwoty 1.120,17 zł wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 1 czerwca 2016 r. do dnia zapłaty, a także o zasądzenie solidarne od pozwanych A. K. i B. M. na swoją rzecz kwoty 270,00 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego oraz nakazanie pobrania solidarnie od pozwanych na rzecz Skarbu Państwa – Kasy Sądu Rejonowego dla Warszawy Pragi-Północ w Warszawie pełnej kwoty opłaty sądowej, od uiszczenia której powód był zwolniony. Ewentualnie, w przypadku uznania, że Sąd I instancji nie rozpoznał istoty sprawy, powód wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku Sądu Rejonowego dla Warszawy Pragi - Północ w Warszawie i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi I instancji, przy pozostawieniu temu Sądowi rozstrzygnięcia o kosztach postępowania według norm przepisanych.

Uzasadniając swe stanowisko, skarżący wskazał, że nie można się zgodzić z rozumowaniem, zaprezentowanym przez Sąd I instancji, albowiem Sąd Rejonowy nie rozstrzygnął o tym, czy roszczenie powoda objęte jest powagą rzeczy osądzonej w związku z wydaniem wyroku z dnia 20 października 2016 r. w sprawie o sygn. akt VI P 606/14, w treści którego wskazał, iż zasądza kwotę należności głównej wraz z odsetkami ustawowymi w wysokości ustawowej z uwzględnieniem ustawowej zmiany ich wysokości od dnia do dnia. W ocenie skarżącego powyższe sformułowanie nie zawiera podstawowego nośnika informacji pozwalającego na uznanie, że stanowi ono rozstrzygnięcie o roszczeniu w zakresie należności ubocznych - odsetek za opóźnienie. Dla ustalenia odsetek niezbędne jest bowiem wskazanie dwóch elementów (poza należnością główną), tj. ich wysokości oraz okresu, za który przysługują. Wskazał, że słuszność tego stanowiska potwierdzona została orzeczeniem z dnia 5 grudnia 2016 r. Sądu Rejonowego dla Warszawy

Pragi-Północ w Warszawie w sprawie o sygn. akt VI P 606/14 w przedmiocie wniosku o wykładnię wyroku z dnia 20 października 2015 r. w uzasadnieniu, którego Sąd stwierdził, iż w jego ocenie ww. wyrok nie zawiera w sobie wątpliwości, co do jego treści, jest prosty i wyraźny, aczkolwiek pełnomocnik powoda powinien wystąpić do sądu o uzupełnienie wyroku o brakujące jego zdaniem rozstrzygnięcia. Zdaniem powoda postanowienie to potwierdza, że powagą rzeczy osądzonej nie zostały objęte odsetki dochodzone w ww. postępowaniu. Na tej podstawie powód stwierdził, że jego roszczenie o odsetki, jako nie objęte powagą rzeczy osądzonej, mogło być przedmiotem roszczeń w kolejnym postępowaniu pomiędzy tymi samymi stronami. Uprawnienie z art. 351 k.p.c. jest bowiem uprawnieniem procesowym i nie skorzystanie z niego nie wywołuje skutków materialnoprawnych. Tym samym w razie nie skorzystania z wniosku o uzupełnienie wyroku, na którego złożenie przewidziany jest dwutygodniowy termin ustawowy, strona może ponownie wystąpić z powództwem w zakresie części roszczenia pominiętego w wyroku. Jednocześnie powód sprecyzował, że występując o uwzględnienie roszczenia o odsetki w ogólnej kwocie 1.120,17 zł, domaga się uwzględnienia dwóch rodzajów roszczeń, a mianowicie 596,31 zł, będących sumą skapitalizowanych odsetek ustawowych za opóźnienie za okres od dnia 25 maja 2014 r. do dnia 19 października 2015 r. z tytułu nieterminowego uregulowania należności pieniężnych zasądzonych w wyroku z dnia 20 października 2015 r. oraz 523,86 zł, stanowiących sumę skapitalizowanych odsetek ustawowych za opóźnienie za okres od dnia 13 października 2014 r. do dnia 19 października 2015 r., tj. do dnia poprzedzającego wydanie prawomocnego wyroku uwzględniającego powództwo w sprawie o sygn. akt VI P 606/14, zasądzającego na jego rzecz kwotę 5.7267,76 zł z tytułu kary umownej przewidzianej w § 5 porozumienia o rozwiązaniu umowy o pracę z dnia 5 maja 2014 r., do której zapłaty pozwani byli zobowiązani zgodnie z art. 455 k.c. od wytoczenia powództwa w sprawie o sygn. akt VI P 606/14, które miało miejsce w dniu 13 października 2014 r. (apelacja k. 59-61).

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja powoda jest zasadna i jako taka zasługuje na uwzględnienie.

Stosownie do treści art. 351 § 1 k.p.c., strona może w ciągu dwóch tygodni od ogłoszenia wyroku, a gdy doręczenie wyroku następuje z urzędu - od jego doręczenia, zgłosić wniosek o uzupełnienie wyroku, jeżeli sąd nie orzekł o całości żądania, o natychmiastowej wykonalności albo nie zamieścił w wyroku dodatkowego orzeczenia, które według przepisów ustawy powinien był zamieścić z urzędu. Zgodnie z § 2, wniosek o uzupełnienie wyroku, co do zwrotu kosztów lub natychmiastowej wykonalności sąd może rozpoznać na posiedzeniu niejawnym, natomiast § 3 określa, że orzeczenie uzupełniające wyrok zapada w postaci wyroku, chyba że uzupełnienie dotyczy wyłącznie kosztów lub natychmiastowej wykonalności.

Jak wynika z powyższego jeżeli sąd nie rozpozna całości żądania pozwu, to co do pozostałej części trwa stan sprawy w toku, a nadto stronie nie przysługuje środek odwoławczy, zgodnie z ogólną zasadą, że tam, gdzie nie ma rozstrzygnięcia, nie ma środka zaskarżenia. Tę sytuację władny jest uleczyć sąd, orzekając o uzupełnieniu wyroku, ale tylko na wniosek strony złożony w terminie określonym w art. 351. Po upływie tego terminu strona może wytoczyć nowe powództwo o część nierozstrzygniętą, brak jest bowiem w tym zakresie powagi rzeczy osądzonej.

Uzupełnienie wyroku może nastąpić wyłącznie na wniosek strony, złożony w ciągu dwóch tygodni od ogłoszenia wyroku, a gdy doręczenie wyroku następuje z urzędu - od dnia doręczenia wyroku. Wniosek o uzupełnienie wyroku, złożony przez stronę po upływie terminu przewidzianego w art. 351 § 1, podlega odrzuceniu (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 28 listopada 1989 r., I CZ 270/89). Termin do wniesienia wniosku o uzupełnienie wyroku, jako termin procesowy, podlega przywróceniu na zasadach ogólnych (art. 168 i n.). Powstaje jednak pytanie, czy uchybienie terminowi do żądania uzupełnienia wyroku pociąga za sobą ujemne skutki dla strony, co według art. 168 § 2 jest przesłanką przywrócenia terminu. Niewątpliwie negatywne konsekwencje dla strony niesie pominięcie w wyroku rygoru natychmiastowej wykonalności, czy rozstrzygnięcia o kosztach. Rozstrzygnięcia w tym zakresie nie można bowiem dochodzić w odrębnym postępowaniu. Co się natomiast tyczy pominięcia w wyroku niektórych żądań albo nierozstrzygnięcia o roszczeniu w całości, to - skoro brak rozstrzygnięcia objętego powagą rzeczy osądzonej - powód ma możliwość dochodzenia roszczenia w nowym procesie w takim zakresie, w jakim nie zostało ono objęte wyrokiem (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 4 listopada 1966 r., II PR 436/66). Wydaje się jednak, że nawet w przypadku, gdy

powód może wytoczyć ponownie powództwo o niezasadzoną część roszczenia przyjąć należy dopuszczalność wniosku o uzupełnienie wyroku. Chociaż wskutek pominięcia w wyroku części roszczenia prawa strony nie zostają uszczuplone, jednakże jego dochodzenie w nowym postępowaniu wiąże się z dodatkowymi staraniami i kosztami.

W związku z wyrażonym wyżej zapatrywaniem należy zauważyć, że judykatura zajmuje stanowisko, że od wyboru powoda zależy to, czy wystąpić w wnioskiem o uzupełnienie wyroku, czy też wytoczyć nowe powództwo o tę część roszczenia lub to spośród roszczeń, które nie zostało uwzględnione przez sąd (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 15 lipca 1969 r., II CR 246/69).

Niewątpliwie wyrok z dnia 20 października 2015 r. nie uwzględniał rozstrzygnięcia, dotyczącego żądania powoda T. S. w przedmiocie zasądzenia na jego rzecz odsetek ustawowych od kwoty w wysokości 1.120,17 zł, jakie powinno zapaść w sprawie o sygn. akt VI P 606/14. Podkreślenia wymaga, że ogłoszony w ww. sprawie wyrok nie zawierał konkretnego sformułowania, z treści którego wynikałoby że wyrok ten dotyczy też kwestii żądań powoda w przedmiocie odsetek ustawowych, co też prawidłowo wzbudziło zaniepokojenie i wątpliwości skarżącego. Rację ma skarżący twierdząc, że sformułowanie „wraz z odsetkami ustawowymi w wysokości ustawowej z uwzględnieniem ustawowej zmiany ich wysokości od dnia do dnia” nie zawiera podstawowego nośnika informacji pozwalającego na uznanie, że stanowi ono rozstrzygnięcie o roszczeniu w zakresie należności ubocznych w postaci odsetek za opóźnienie. Z kolei dla ustalenia odsetek niezbędne jest wskazanie ich wysokości oraz okresu, za który przysługują. Odsetki według stopy ustawowej należą się za samo opóźnienie w spełnieniu świadczenia i stanowią rodzaj rekompensaty typowego uszczerbku majątkowego doznanego przez wierzyciela wynikającego z pozbawienia go możliwości czerpania korzyści z należnego mu świadczenia pieniężnego. Odsetki są sankcją cywilnoprawną o uniwersalnym charakterze, przewidzianą w art. 481 § 1 k.c., związaną z określonym w tym przepisie zachowaniem się każdego dłużnika, który opóźnia się ze spełnieniem świadczenia pieniężnego. Jeżeli więc w orzeczeniu nie zamieszczono wyraźnego rozstrzygnięcia w przedmiocie odsetek należnych z tytułu uchybienia terminowi dokonania spłaty, to brak ten nie może być utożsamiany z istnieniem orzeczenia negatywnego i w konsekwencji przesądzać istnienia powagi rzeczy osądzonej. Jednocześnie należy mieć na uwadze, że Sąd powinien orzec w wyroku o wszystkich roszczeniach zgłoszonych przez powoda w pozwie. Niekiedy jednak w wyniku pomyłki lub niedostatecznego sprecyzowania zdarza się, że wyrok nie zawiera pełnego rozstrzygnięcia. Sąd, wydając wyrok, musi zamieścić nie tylko rozstrzygnięcie o uwzględnionych roszczeniach powoda, ale również oddalić powództwo w części, w jakiej było niezasadne. Ma to znaczenie praktyczne, gdyby został wniesiony ponowny pozew o to samo roszczenie, ponieważ powaga rzeczy osądzonej obejmuje tylko rozstrzygnięcie zawarte w sentencji orzeczenia. W przypadku gdy Sąd w wydanym wyroku nie orzekł o całości żądania, o natychmiastowej wykonalności albo nie zamieścił w wyroku dodatkowego orzeczenia, które według przepisów ustawy powinien zamieścić z urzędu (np. o odsetkach, o zwrocie kosztów postępowania, o częściowym oddaleniu powództwa), powodowi przysługiwało prawo do złożenia wniosku o jego uzupełnienie. Dotyczy to także wypadku, gdy w sprawie, której zakres nie zależy od treści żądania pozwu (np. w sprawie o naprawienie szkody wyrządzonej czynem niedozwolonym), sąd - wbrew wynikom postępowania - nie orzekł o roszczeniu niezgłoszonym w żądaniu lub przyznał je w rozmiarze mniejszym niż należało. W wyjątkowych przypadkach Sąd może uzupełnić wyrok na posiedzeniu niejawnym - bez udziału stron. Natomiast strona, która nie złożyła wniosku o uzupełnienie wyroku w przypisanym terminie, może wytoczyć nowe powództwo o pominięte roszczenie (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 27 września 1973 r., sygn. akt III CRN 223/7). Jeżeli więc minęło 14 dni od publikacji wyroku, to powód mógł wystąpić z odrębnym, nowym powództwem o same odsetki, co też uczynił. Nieprawidłowość polegająca na nieokreśleniu przez Sąd Rejonowy daty, od której powinny być naliczone odsetki mogła być skorygowana w drodze złożenia od wyroku środka zaskarżenia w postaci apelacji. W realiach rozpoznawanej sprawy powód wniósł apelację, a zatem nie pozbawił się możliwości zweryfikowania wskazanego powyżej błędu Sądu Rejonowego.

W świetle powyższych regulacji stwierdzić należy, że zarzuty skarżącego, dotyczące naruszenia 316 § 1 k.p.c., art. 328 k.p.c. i art. 233 § 1 k.p.c. w związku z art. 455 k.c. i art. 481 § 1 i 2 k.c. w zw. z art. 300 k.p. są uzasadnione, ponieważ prawo do naliczania odsetek ustawowych od kwoty skapitalizowanych odsetek od dnia wytoczenia powództwa nie powinno wzbudzać wątpliwości. Okoliczność, że odsetki te mogą być naliczone według stopy maksymalnej nie stanowi przeszkody do żądania od niej dalszych odsetek zwłaszcza, że dniem ich kapitalizacji

był dzień poprzedzający wytoczenie powództwa. W tym aspekcie wskazać trzeba, że art. 482 k.c. nie ogranicza uprawnienia do naliczania odsetek od zaległych odsetek od tego czy zaległe odsetki mają charakter ustawowy, umowny czy maksymalny. Jak natomiast wyjaśniono w orzecznictwie roszczenie o odsetki, raz powstałe, uzyskuje byt samodzielny, a samodzielność polega także na możliwości odrębnej ochrony sądowej. Skoro skapitalizowane odsetki stają się odrębnym świadczeniem, to dla realizacji objętego art. 482 k.c. uprawnienia do naliczania odsetek od tego świadczenia nie ma znaczenia w jaki sposób ono powstało.

Z tych też względów, Sąd Okręgowy w pkt. 1 sentencji zmienił zaskarżony wyrok w części dotyczącej oddalonego roszczenia odsetkowego, na podstawie art. 386 § 1 k.p.c. w ten sposób, że zasądził solidarnie od A. K. i B. M. na rzecz T. S. kwotę 1.120,17 zł wraz z odsetkami ustawowymi od dnia 3 czerwca 2016 r. do dnia zapłaty.

Zgodnie z zasadą akcesoryjności kosztów procesu (art. 99 k.p.c. w związku z art. 98 § 1 k.p.c.), merytoryczna zmiana wyroku spowodowała konieczność zmiany rozstrzygnięcia również w zakresie kosztów procesu. O kosztach procesu, Sąd Okręgowy orzekł zgodnie z ogólną zasadą odpowiedzialności za wynik sprawy, zasądzając solidarnie od A. K. i B. M. na rzecz T. S. kwotę 270,00 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego, ustaloną w oparciu o § 9 ust. 1 pkt. 2 w zw. z § 2 pkt. 2 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz. U poz. 1804) w stawce obowiązującej w chwili wniesienia pozwu (pkt. 2 wyroku).

O kosztach procesu za instancję odwoławczą, Sąd Okręgowy orzekł na podstawie § 9 ust. 1 pkt. 2 w zw. z § 2 pkt. 2 i § 10 ust. 1 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz. U poz. 1804), zasądzając solidarnie od A. K. i B. M. na rzecz T. S. kwotę 135,00 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego za instancję odwoławczą (pkt. 3 wyroku).

SSO Anna Kozłowska-Czabańska SSO Marcin Graczyk SSO Zbigniew Szczuka

ZARZĄDZENIE

(...)

SSO Marcin Graczyk

(...)